

Veld, Joris in 't

Dubbeldam, 5 juli 1895 - Den Haag, 15 februari 1981

Joris in 't Veld. Bron Beeldbank Gemeentearchief Zaanstad

mr. dr. Joris in 't Veld, burgemeester van Zaandam (1937-1941 en 1945-1948), Eerste Kamerlid (voor en na de Tweede Wereldoorlog en 1952-1964), minister van wederopbouw en volkshuisvesting (1948-1952), hoogleraar in Leiden (1957-1965), Rector Magnificus Vrije Universiteit in Amsterdam (1959-1960), lid Raad van State (1964-1970).

Joris in 't Veld was zeven jaar als burgemeester van Zaandam in functie, maar verwierf in die betrekkelijk korte tijd een grote populariteit, met name ook door zijn opstelling tijdens de Tweede Wereldoorlog. Op 19 mei 1940, kort na de capitulatie, sprak hij aan het graf van de geschiedenisleraar [Sipke Lootsma](#) bemoedigende woorden, twee dagen later verklaarde de sociaal-democraat in het openbaar zijn trouw aan het vorstenhuis. Bij de raadsverkiezingen van 27 juni 1940 herdacht hij de Zaanse gevallen en stelde hij dat geen eigenschap in het Nederlandse volk sterker is dan de drang naar vrijheid en zelfstandigheid, niets verdraagt het moeilijker dan geestelijke onderdrukking'.

Conflicten met de Duitsers en vooral de [NSB](#) konden niet uitblijven en op 4 maart 1941, kort na de [Februari-staking](#) volgde zijn ontslag. Hij werd opgevolgd door NSB-burgemeester [C. van Ravenswaay](#). Gedurende de verdere oorlogsjaren werkte hij als voorzitter van de bedrijfsgroep 'Houtindustrie'. Op 5 mei 1945 werd hij, per fiets, uitbundig binnengehaald en direct weer als burgemeester geïnstalleerd. Dit bleef hij tot zijn benoeming als minister van wederopbouw en volkshuisvesting (1948).

Joris in 't Veld was zoon van een groentehandelaar en werkte na Mulo op de secretarie in Dordrecht

(1910) en als ambtenaar in Rotterdam (1914-1937). Inmiddels studeerde hij en werd hij in Leiden meester in de rechten. In 1929 promoveerde hij op de dissertatie 'Nieuwe vormen van decentralisatie' Vanaf het einde van de jaren twintig was hij actief in de SDAP, in 1931 werd hij voor deze partij in Provinciale Staten van Zuid-Holland gekozen tot 1937. Bij zijn benoeming tot burgemeester van Zaandam was deze gemeente overwegend socialistisch georiënteerd en armlastig.

In 1974 zei hij hierover: 'Het was er een rommelige boel, maar het opmerkelijke was dat een groot deel van de oorspronkelijke bevolking het ervoer als een gezellige rommel, waarin men zich thuis voelde. Er was weinig openbaar groen, geen behoorlijk rioleringsstelsel, 3000 woningen moesten het nog doen met een ton'.

Tijdens vrijwel zijn gehele ambtsperiode in Zaandam was In 't Veld lid van de Eerste Kamer. Al tijdens de oorlog werd hij lid van een commissie die wettelijke maatregelen voor na de bevrijding voorbereidde. Eind 1944 werd hij voorzitter van de toen ingestelde Eerraad, die klachten over vakbondsbestuurders onderzocht. Na de oorlog had hij ook zitting in de commissie die onderzoek deed naar 'het driemanschap' dat tijdens de bezetting de Nederlandsche Unie had geleid. Als gevolg van zijn benoeming tot minister in 1948 verliet In 't Veld Zaandam.

Nadien vervulde hij verscheidene politieke en maatschappelijke functies, zoals onder meer voorzitter Eerste Kamer-fractie PvdA (1952-1964), bestuurslid Humanistisch Verbond (1945-1963), lid College van beroep voor het bedrijfsleven (1957), bestuurslid Stichting Nederlandse Wereldomroep (1959) en voorzitter Staatscommissie tot herziening van het Ondernemingsrecht (1965).

Bij zijn afscheid in 1948 werd In 't Veld benoemd tot [ereburger](#) van Zaandam, voorts werd een park in Zaandam naar hem vernoemd. Hij was Commandeur in de Orde van Oranje Nassau en Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

[burgemeester, zaandam](#)

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=veld>

Last update: **2020/09/07 12:05**